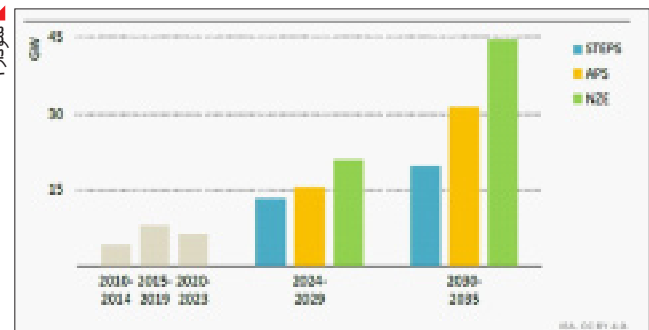

صنعت هسته‌ای؛ ضامن امنیت انرژی و موتور متحرک انقلاب صنعتی آینده

صنعت هسته‌ای در ایران طی سال‌های اخیر از یک پروژه صرفاً فناوریانه به یک حوزه راهبردی با آثار عمیق اقتصادی، زیست‌محیطی و اجتماعی تبدیل شده‌است. ایران به جمع معدود کشورهایی پیوسته که توان بومی در غنی‌سازی اورانیوم و ساخت سانتریفیوژ را در اختیار دارد و این توانمندی، علاوه بر امنیت انرژی، مزیت‌های اقتصادی گسترده‌ای ایجاد کرده‌است. تولید برق هسته‌ای در کشور نه تنها جایگزینی برای مصرف نفت و گاز به شمار می‌رود، بلکه با کاهش آلاینده‌ها و صرفه‌جویی ارزی، نقشی تعیین‌کننده در سیاست‌های توسعه پایدار ایفا می‌کند. در کنار آن، گسترش رادیوداروها، کاربردهای کشاورزی و ایجاد هزاران شغل مستقیم و غیرمستقیم، صنعت هسته‌ای را به یک موتور رشد ملی بدل کرده‌ است؛ صنعتی که آینده‌اش را با هدف گذاری ۲۰هزار مگاوات برق هسته‌ای ترسیم می‌کند.

■ **مزایای اقتصادی انرژی هسته‌ای**

مطالعه گزارش آژانس انرژی اتمی (IEA) نشان می‌دهد: تولید برق با استفاده از انرژی هسته‌ای، با در نظر گرفتن نرخ بهره ۱۰ درصد، به‌طور میانگین ۱۷دلار به ازای هر مگاوات‌ساعت هزینه دارد. این رقم در مقایسه با نیروگاه‌های گازی که ۲۴دلار و نیروگاه‌های دیزلی که ۶۷دلار به ازای هر مگاوات‌ساعت هزینه دارند، به مراتب پایین‌تر است. مهم‌ترین امتیازات نیروگاه‌های هسته‌ای نسبت به نیروگاه‌های متکی بر سوخت‌های فسیلی، شامل هزینه‌های پایین‌تر سوخت و طول عمر عملیاتی بیشتر می‌شود. به عنوان مثال، یک نیروگاه هسته‌ای با ظرفیت تولید هزار مگاوات، تنها ۳۰۰ تون اورانیوم غنی‌شده در سال مصرف می‌کند که هزینه‌ای بین ۱۰ تا ۱۵ میلیون دلار در پی دارد. این در حالی است که یک نیروگاه فسیلی با توان مشابه، سالانه مجبور به صرف ۶۰۰ تا ۷۰۰ میلیون دلار برای تأمین سوخت خود است. عمر مفید نیروگاه‌های هسته‌ای حدود ۶۰سال برآورد می‌شود، در صورتی که نیروگاه‌های فسیلی معمولاً بین ۱۵ تا ۲۰ سال کارایی دارند. همچنین، میزان وابستگی به نوسانات قیمت نفت برای برق هسته‌ای تنها ۰/۲ دلار به ازای هر کیلووات‌ساعت است، در حالی که در نیروگاه‌های فسیلی این وابستگی تا ۸۵درصد می‌رسد. کاهش وابستگی به نفت، به‌ویژه در دوران بحران‌های نفتی دهه‌های ۱۹۷۰ و ۱۹۸۰، یکی از بزرگ‌ترین دستاوردهای اقتصادی نیروگاه‌های هسته‌ای بود. ارزیابی‌های بین‌المللی از سوی آژانس انرژی اتمی (IEA) نشان می‌دهد، هر گیگاتولر ظرفیت هسته‌ای جدید، پتانسیل ایجاد ۵۰هزار فرصت شغلی مستقیم در طول چرخه عمر خود دارد. به‌طوری که وزارت انرژی آمریکا تخمین می‌زند، ظرفیت ۲۰۰ گیگاتوالی هسته‌ای پیشرفته می‌تواند، تا سال ۲۰۵۰ میلادی حدود ۳۷۵هزار شغل برآورد ایجاد کند. افزون بر موارد فوق، صنعت هسته‌ای از ایجاد زیست‌محیطی نیز مزایای قابل ملاحظه‌ای دارد. این صنعت نه تنها به کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای کمک می‌کند، بلکه کمترین میزان مصرف آب را در میان تمامی فناوری‌های تولید برق داراست. مصرف آب خنک‌کننده در نیروگاه هسته‌ای ۲/۸لیتر به ازای هر کیلووات‌ساعت است، در حالی که نیروگاه‌های زغال‌سوز ۷۵لیتر آب مصرف می‌کنند. در کنار مصرف بهینه آب، یکی از کاربردهای فناوری هسته‌ای، قابل شرب کردن آب‌های موجود در طبیعت است. در مواردی که نتوان از نهرها و سفره‌های زیرزمینی، آب قابل شرب استخراج کرد، می‌توان به کمک این فناوری نمک‌زدایی از دریا و آب‌های زیرزمینی معدنی را انجام داد و حتی فاضلاب‌های شهری را تصفیه کرد. همچنین، یک نیروگاه هسته‌ای برای هر گیگاتولر ظرفیت تولید، تنها ۰/۲ کیلومتر مربع فضا اشغال می‌کند، در حالی که نیروگاه‌های خورشیدی برای همین میزان تولید برق، نیازمند ۵۰ کیلومتر مربع زمین هستند. همچنین شایان ذکر است، توسعه صنعت هسته‌ای از دو جنبه حیاتی است؛ نخست، سودآوری بلندمدت این سرمایه‌گذاری که بر اساس آن، هر دلار صرف‌شده در این صنعت، ۴/۳۲دلار سود ناخالص داخلی اضافه کرده و ۱/۴دلار در آمد مالیاتی تولید می‌کند. دوم، تضمین امنیت انرژی؛ چراکه نیروگاه‌های هسته‌ای با ضربه دسترسی ۲۵ تا ۵۰ درصد، ارائه می‌دهند. انرژی هسته‌ای می‌تواند تقاضای انرژی را در بخش‌های حمل‌ونقل الکتریکی، صنعتی و کشتیرانی تأمین کند، تولید و استفاده از انرژی را بهینه‌سازی کرده و کربن‌دایی حمایت کند. بر اساس پیش‌بینی آژانس انرژی اتمی توان تولید برق از انرژی هسته‌ای تا سال ۲۰۵۰ به‌ظرفیت ۸۰۰ گیگوات خواهد رسید که عدم توسعه آن سهم کشورها را از یک انقلاب صنعتی آینده ناچیز خواهد کرد. (نمودار ۱)

■ **دستاوردها و چشم‌انداز هسته‌ای ایران**

صنعت هسته‌ای ایران در طول دهه‌های گذشته فراثر از تولید انرژی، به‌عنوان یک صنعت مادر و راهبردی در عرصه‌های مختلف علمی، اقتصادی و اجتماعی نقش‌آفرینی کرده‌است. ایران جزء ۱۰ کشور برتر دنیا در زمینه تولید سانتریفیوژ و غنی‌سازی اورانیوم است؛ دانشی که تنها در اختیار تعداد محدودی از کشورهای جهان قرار دارد. براساس آمارهای رسمی سازمان انرژی اتمی ایران و منابع بین‌المللی، این صنعت در بخش‌های تولید انرژی، پزشکی هسته‌ای، کشاورزی و توسعه فناوری‌های پیشرفته تأثیرات قابل توجهی دارد و پتانسیل بالایی برای توسعه اقتصادی کشور دارد.

با استناد به آخرین گزارش سازمان جهانی انرژی اتمی، ایران در سال ۲۰۲۳ میلادی با تولید ۶/۶تراوات ساعت برق هسته‌ای در رتبه ۳۰جهان قرار گرفت و هم‌زمان به‌قلب تولید رادیودارو در منطقه تبدیل شده است. نیروگاه بوشهر طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۳، مجموعاً ۷۲میلیارد کیلووات‌ساعت برق تولید کرده است که معادل صرف ۱۱۰ میلیون بشکه نفت خام یا ۱۸ میلیارد مترمکعب گاز طبیعی در نیروگاه‌های حرارتی بوده و ارزشی برابر با ۸ میلیارد دلار دارد. همچنین این نیروگاه در یک دهه فعالیت خود، از انتشار ۵۴میلیون تن گازهای گلخانه‌ای جلوگیری کرده که معادل حذف ۱۱/۷ میلیون خودرو از سطح جاده‌هاست. برنامه‌ریزی‌های کلان کشور، مطابق با سند راهبردی ۱۴۰۰ تا ۱۴۲۰، توسعه ظرفیت تولید برق هسته‌ای ایران را تا سقف ۲۰هزار مگاوات هدف‌گذاری کرده‌ است(تنها چند کشور؛ ایالات متحده، فرانسه، چین، روسیه و کره جنوبی در حال حاضر ظرفیت هسته‌ای نصب‌شده برای تولید بیش از ۲۰هزار مگاوات برق را دارا هستند). در همین راستا، طرح‌های عظیمی در دست اجرا قرار دارند؛ از جمله احداث واحدهای دوم و سوم نیروگاه بوشهر، هر یک با ظرفیت هزار ۷ مگاوات که پیش‌بینی می‌شود تا سال ۱۴۰۸ به بهره‌برداری کامل برسند. علاوه بر این، ساخت چهار نیروگاه با توان هزار ۲۵ مگاوات در استان هرمزگان با سرمایه‌ای بالغ بر ۲۰ میلیارد دلار و زیر یک نیروگاه ۸۰ مگاواتی در استان خوزستان با بهره‌گیری از تکنولوژی بومی در حال پیگیری است. یکی دیگر از مهم‌ترین کاربردهای صنعت هسته‌ای ایران در حوزه پزشکی و تولید رادیوداروهاست که کشور را به‌قلب منطقه‌ای در این بخش تبدیل کرده‌ است. براساس اطلاعات منتشرشده، ایران در زمان حاضر حدود ۵۰رادیودارو در بخش تشخیصی و درمانی در اختیار مردم قرار داده‌ است و ۲۰رادیودارو نیز تا دو سال آینده به این فهرست اضافه خواهند شد.

این دستاوردها که به ۱۵ کشور جهان از جمله مصر، هند، پاکستان، عراق، لبنان، سوریه و برخی کشورهای اروپایی صادر می‌شوند، ایران را در رتبه نخست منطقه در تولید رادیوداروها قرار داده‌ است. پیشرفت‌های قابل توجه در تولید رادیوداروهای نسل سوم که برای درمان سرطان‌های مختلف استفاده می‌شوند، نشان از توان بالای متخصصان ایرانی در این حوزه‌دارد. توانمندی‌های کشورزای این صنعت که به‌وسیله پژوهشکده کشاورزی سازمان انرژی اتمی دنبال می‌شود، شامل کنترل آفات و بیماری‌های محصولات راهبردی کشور با استفاده از روش پر توانی و ردیایی، افزایش اثربخشی و کاهش ضایعات محصولات کشاورزی از طریق کاربرد پرتو الکترون و گاما و تولید ارقام گیاهی با توان تثبیت بالای نیتروژن است. این فناوری‌ها موجب افزایش بهره‌وری، کاهش استفاده از سموم شیمیایی و بهبود کیفیت محصولات کشاورزی می‌شوند.

همچنین این صنعت از طریق توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان، ایجاد اشتغال مستقیم و غیرمستقیم و ارتقای سطح فناوری کشور، رشد و نقش محوری در اقتصاد ملی ایفا می‌کند. در همین راستا، پروژه واحدهای دوم و سوم نیروگاه بوشهر هم‌کنون راهبردی‌تر کار را به خدمت گرفته و انتظار می‌رود پس از تکمیل، ۱۰هزار شغل دائمی ایجاد کند.

به‌طور کلی می‌توان گفت؛ صنعت هسته‌ای ایران فراثر از تولید انرژی، به‌عنوان یک صنعت مادر در عرصه‌های مختلف علمی، اقتصادی و اجتماعی نقش‌آفرینی می‌کند. آمارها و داده‌های ارائه‌شده نشان می‌دهند، سرمایه‌گذاری در این صنعت نه‌تنها از لحاظ اقتصادی توجیه‌پذیر است، بلکه برای حفظ استقلال فناوری و اقتدار ملی کشور ضروری محسوب می‌شود. ادامه حیات این صنعت و توسعه آن در چارچوب برنامه‌های بلندمدت، می‌تواند ایران را به یکی از قدرتهای تکنولوژیک منطقه و جهان تبدیل کند، بنابراین هر اقدامی در جهت تضعیف صنعت هسته‌ای، به روند پیشرفت اقتصادی ایران آسیب خواهد رساند.

■ **پژوهشگر اقتصادی**

از سرگیری واردات نفت ایران به هند چه اثراتی بر بازارهای جهانی دارد؟

بازگشت مشتری قدیمی نفت ایران

خريد نفت ايران كه از سال ۲۰۱۹ز سوي هند متوقف شده بود؛ از سر گرفته شد. اين کشور در ماه ژوئن (خرداد) يك محموله نفت خام به ارزش ۱۱۱ميليون دلار از ايران وارد کرده است. با توجه به محدوديت‌های جديد هند برای خريد نفت از روسيه و مذاكرات مقامات اين کشور با امريكا برای بازشدن شيرهای نفت ايران كه برای اين کشور مزایای متعددی دارد، تحليلگران نسبت به تداوم روند واردات نفت ايران از سوي اين کشور اميدوار هستند.

■ ■ ■

بلومبرگ در گزارشی اعلام کرد، به دنبال محدوديت‌های جديد امريكا برای خريد نفت روسيه از سوي هند، اين کشور به دنبال افزايش واردات نفت از ايران است. کارشناسان بازگشت مسترّی قدیمی نفت ايران را از جوانب مختلف مورد بررسی قرار داده و معتقدند افزايش عرضه نفت ايران بر قيمت‌های جهانی نفت تأثير می‌گذارد.

■ **هند محموله بزرگ نفتی از ايران خريد**

آمار وزارت بازرگانی و صنعت هند نشان می‌دهد؛ اين کشور در ماه ژوئن يك محموله نفت خام به ارزش ۱۱۱ميليون دلار از ايران وارد کرده است. اين در حالی است كه هند در پي خروج امريكا از برجام در سال ۲۰۱۸ با پذيرش فشارهای واشينگتن واردات نفت خام از ايران را متوقف کرده بود.

هند، علاوه بر نفت خام همچنين از ابتدای سال جاری ميلادی تا پايان ماه جولای، ۹۴ميليون دلار فرآورده نفتی از ايران وارد کرده است. بر اين اساس، مجموع صادرات نفت و فرآورده نفتی ايران به هند در هفت‌ماه نخست ۲۰۲۵ بالغ بر ۲۰۵ميليون دلار بوده که ۵۴درصد از کل صادرات ايران به اين کشور را تشکيل داده است.

■ **درخواست هند برای افزايش واردات نفت از ايران**

همچنين اين کشور اخيراً سيگنال‌هایی را مبنی بر عدم تبعيت از تحریم‌ها و دوری از سياست‌های امريكا برزور داده است. بلومبرگ در گزارشی اعلام کرد، مقامات هندی در پي ايجاد محدوديت برای خريد نفت روسيه، خواستار جايگزین شدن نفت ايران و ونزوئلا شده‌اند.

تقريباً ۹۰درصد از نيازهای نفتی هند از طريق

■ **آخرين وضعيت صادرات نفت ايران به چين**

کارشناسان بر ضرورت يافتن بازارهای پايدار برای فروش نفت ايران و بر متنوع‌سازی خريداران نفت ايران و راهکارهای متنوع‌تر برای حفظ

بازارهای بين‌المللی تأکيد داشته‌اند. بر اين اساس گسترش روابط نفتی با هند از اهميت زيادی برخوردار است. در حال حاضر چين بزرگ‌ترين خريدار نفت ايران است. اين کشور در نيمه نخست سال ۲۰۲۵ به طور میانگين روزانه ۱/۳۸ميليون بشکه نفت از ايران وارد کرده که بيش از ۱۳/۶درصد کل واردات نفت اين کشور را تشکيل می‌دهد. اين ميزان همکاری نشان‌دهنده اهميت ايران به‌عنوان تأمين‌کننده انرژی پايدار برای چين است.

مرتی پهری‌زای، کارشناس ارشد حوزه انرژی با اشاره به نقش چين به‌عنوان یکی از واردکنندگان مهم نفت ايران، گفت: ادامه همکاری‌ها نيازمند برنامه‌ریزی دقيق برای مديريت ريسک‌های احتمالی بازار و تحریم‌هاست و ايران می‌تواند با تنوع بخشی به مشتریان و قرار دادهای بلندمدت، جایگاه خود را تثبيت کند.

پهروزی فر افزود؛ اگرچه وابستگي چين به نفت

افزايش خريد نفت از ديگر منابع باشد. به گفته کارشناسان در صورت چراغ سبز واشينگتن، اين اقدام می‌تواند به افزايش عرضه نفت ايران در بازار نفت هند از ايران- در صورت تحقق، پيامدهای قابل توجهی در بازار جهانی انرژی خواهد داشت.

اين موضوع همچنين می‌تواند بر روابط هند با ساير کشورهای منطقه، از جمله عربستان سعودي و امارات متحده عربي که از تأمين‌کنندگان عمده نفت هند هستند، تأثير گذار باشد.

از سوي ديگر، اين درخواست هند، ایالات‌متحده را در موقعيت پيچيدهای قرار می‌دهد. واشينگتن، در حالی که به دنبال کاهش صادرات نفت ايران

و محدود کردن منابع مالی اين کشور است، با فشارهای ديپلماتيک از سوي یکی از شرکای مهم اقتصادی و استراتژيک خود، يعنی هند، مواجه شده است. مديريت اين وضعيت، نيازمند برورد تعادل ظرفيت ميان اهداف سياست خارجی امريکا در قبال ايران و حفظ روابط با هند خواهد بود. در صورت عدم همراهی امريکا، هند ممکن است به دنبال راه‌هایی برای دور زدن تحریم‌ها يا

شورای عالی شهرسازی چگونه مستقیماً بر کیفیت زندگی و آینده خانوار ایرانی اثر می‌گذارد

فشار مسکن معیشت مردم را تنگ کرد

محدود کرده است. تفریح، رفاه، آموزش و حتی سلامت به دلیل اولویت دادن به پرداخت اجاره یا خرید خانه تحت تأثیر قرار گرفته‌اند. فرهاد بیضایی، کارشناس حوزه مسکن، درباره سهم مسکن از هزینه‌های خانوار می‌گوید: «شاید در همین زمینه، برخی مصوبات شورای عالی شهرسازی و معماری فاقد پشتوانه قانونی یا اجرایی قوی هستند؛ مصوباتی که برخلاف قوانین بالادستی و حتی تأکیدات مکرر رهبر انقلاب عمل می‌کنند.

عطا بهرامی، کارشناس اقتصادی معتقد است «اثر مصوبات محدودکننده شورای عالی شهرسازی در خصوص عدم توسعه افقی شهرها به‌وضوح قابل مشاهده است. این تصمیم‌ها حدود ۴۰درصد به قیمت مسکن اضافه کرده‌اند. سهم زمین و هزینه‌های مسکن در بودجه خانوار از ۲۹درصد به ۴۲/۵درصد رسیده است. این موضوع علاوه بر افزایش هزینه‌ها، بر کیفیت زندگی نیز اثر جدی گذاشته است. تفاوت بزرگی وجود دارد میان زندگی در خانه ۴۰متری با خانه ۳۰۰متری هم دارد؛ این مسئله بر سلامت روان، گرمی خانواده و کیفیت زندگی تأثیر مستقیم دارد.»

■ **مسکن؛ مهم‌ترین کالا در سبد هزینه خانوار**

سهم بزرگ مسکن، به‌ویژه در کلان‌شهرهایی مانند تهران، خانواده‌ها را در انتخاب‌های زندگی مانند سفر، هنر، سفر و نشاط خانوادگی به کالای لوکس و برای بسیاری غیرقابل دسترس تبدیل شده است. ■ **عملکرد وزارت راه‌وشهرسازی، وعده‌ها و خلا‌ها** قانون «جهش تولید مسکن» و برنامه هفتم پیشرفت، دولت را موظف کرده‌اند؛ با تأمین زمین، تسهیل مقررات و واگذاری زمین و اجاره‌های بلندمدت، سالانه دست‌کم یک میلیون واحد مسکونی تولید کنند. اما آمارها نشان می‌دهد؛ این تعهدات در حد کاغذ باقی مانده‌اند و اثر ملموسی در بازار ایجاد نکرده‌اند. بررسی‌ها نشان می‌دهد؛ وزارت راه‌وشهرسازی برنامه منسجم و اجرایی مؤثری برای کاهش فشار هزینه‌ای مسکن ندارد. سیاست‌هایی مانند محدود کردن توسعه افقی، تثبیت کمربند شهری و تمرکز بر محدودیت‌های قانونی، عملاً

ایران محدود است اما این کشور همواره به دنبال منابع پایدار انرژی است و ایران می‌تواند با برنامه‌ریزی هوشمندانه، سهم خود را در بازارهای آسیایی حفظ کند.

■ **سناریوهای مختلف برای تنوع‌بخشی در شیبه‌های نفت ایران**

مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران در خصوص آخرین وضعیت فروش نفت ایران گفت: ما از روش‌های متنوعی برای فروش نفت استفاده و رویکرد «تنوع و تعدد» در شیوه‌ها و بازارهای فروش را دنبال می‌کنیم.

وزیر نفت نیز چهارشنبه هفته گذشته در این باره گفت: فروش نفت ایران هرگز متوقف نشده و اگرچه با نوسان اما با قدرت ادامه دارد و هیچ محموله فروش نرفته نفتی روی آب و دریا نداریم. محسن پاک‌نژاد با بیان اینکه اسنپ‌بک یا مکتانیم‌ماشه محدودیت آزاردهنده جدیدی در حوزه فروش نفت ایجاد نخواهد کرد، افزود: طبیعتاً اگر با شرایطی مواجه شویم که نیازمند اتخاذ تدابیر باشد، برنامه‌ریزی‌های لازم انجام می‌شود.

سناریوهای مختلف برای فروش نفت ایران معتقدند: ما دو برابر جنگ‌های جهانی اول و دوم در شرایط تحریم به سر برده‌ایم، مکتانیم‌ماشه نیز شرایط نفت را بدتر از آنچه که امروز هست؛ نخواهد کرد.

محمود خاقانی، کارشناس حوزه انرژی نیز اسنپ‌بک بر صادرات نفت را بی‌تأثیر خواند و خاطرنشان کرد: چین و هند به نفت ارزان ایران نیاز دارند، امريکا هم نرخ بهره پول را کاهش داد با این تصور که تورم رو به افزایش نیست اگر بهای نفت در امريکا رو به افزایش برود تورم بیشتر می‌شود؛ زاین نیز همین اوضاع را دارد، با توجه به این موضوعات نفت ایران از بازار حذف نخواهد شد چون مصرف‌کنندگان بزرگ به نفت زیاد نیاز دارند. خاقانی بیان کرد: کشورهای وارکننده

بزرگ روی نرخ نفت بین ۶۰ تا ۷۰دلار توافق کرده و سعی دارند که نرخ در همین سطح نگه دارند به‌طوری که اگر تهدید تحریم بیشتر روسیه را هم داشته باشیم قیمت‌ها افزایش پیدا نمی‌کند زیرا به نفع چین و امريکا نیست، بنابراین نفت خیم ايران با توافق اين کشورها وارد بازار خواهد شد، چراکه مکتانیم عرضه و تقاضا بر این شرایط استوار است.

زمین و افت کیفیت زندگی در شهرهای بزرگ است.

کارشناسان راه‌حل را در بازنگری فوری این سیاست انتقاضی می‌دانند؛ توسعه افقی مدیریت‌شده، انتقال بخشی از اختیارات کلیدی کشور (مانند الحاق زمین به محدوده شهر) به استانداردی‌ها و نهادهای محلی. بدون چنین تغییراتی، فقل تصمیم‌گیری در شورای عالی شهرسازی همچنان بحران مسکن را تشدید و با چرخه جگه خواهد داشت.

■ **تأکید بر حل معیشت مردم از مسیر مسکن**

رهبر انقلاب بارها در جلسات گذشته درباره مسکن تأکید داشتند و در دیدار اخیر با هیئت دولت در ۱۶شهرپور ۱۴۰۴ بار دیگر بر موضوع مسکن تأکید کردند و خواستار پیگیری پیشنهادهای حل مسئله تا رسیدن به نتیجه شدند. به گفته کارشناسان اگر حوزه مسکن به حرکت در آید، بخش‌های دیگر اقتصاد کشور نیز فاد بیضایی، کارشناس حوزه مسکن، دردد، مسکن نه یک موضوع جزئی، بلکه موتور محرک اقتصاد ملی است.

■ **بدون اصلاح سیاست‌ها، بحران مسکن ادامه دارد**

تازمانی که سیاست‌های انتقاضی شورای عالی شهرسازی بازنگری نشود، منابع مالی به‌طور هدمقند به مسکن هدایت نشود و نظارت مؤثر بر اجرای قوانین برقرار نشود، فاصله میان اهداف قانونی و واقعیت بازار همچنان بزرگ خواهد ماند. مسکن دیگر صرفاً یک کالانیت؛ قطعه مرکزی فشار اقتصادی است که مستقیماً بر کیفیت زندگی و آینده خانوار ایرانی اثر می‌گذارد.